

Tedavi sürecinin başında, sonradan ortaya çıkan ilave hizmetler nedeniyle, bedeli tam olarak belli olmayan tedavi hizmetlerine ilişkin tahsilatlarda tevsik zorunluluğu.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.01.17.02-105[MÜK.257-2017/5]-68
Tarih	22.06.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ADANA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 31977385-105[MÜK.257-2017/5]-68 22.06.2017

Konu : Tevsik zorunluluğu

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesi sonucunda; ..., dış sağlığı ve hastalıkları teşhis ve tedavisi üzerine faaliyet gösterdiğiniz, tedavi sürecinin anlık olmadığı ve zaman aldığı, tedavi sürecinde zaman zaman hastalardan avans mukabilinde 7.000 TL'nin altında nakit tahsilatlar yapıldığı, tedavinin sonunda ise hastaya düzenlenecek belgenin 7.000 TL'nin üzerine çıkabildiği ve tedaviye başlarken çıkacak rakamı net olarak belirlemenin mümkün olmadığı, tedavi bitiminde kesilecek faturanın 7.000 TL'nin üzerinde olması durumunda, belge düzenleme tarihinden önce yapılacak nakit tahsilatların avans

olarak kayıtlara alınıp alınmayacağı konusunda tereddüt olduğu belirtilerek Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

1) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "İspat Edici Kâğıtlar" başlıklı 227 nci maddesinin birinci fıkrasında "*Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*" hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanunun mükerrer 257 nci maddesinde de, mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme hususlarında Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgelerle tevsiki uygulamasının usul ve esasları 469, 479 ve 480 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirlenmiştir.

Bu bağlamda, tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamına; Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin ve vergiden muaf esnafın, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemeleri girmekte olup, yine mezkûr Tebliğde belirlenen tahsilat ve ödemeler ise tevsik zorunluluğu dışında tutulmuştur.

Söz konusu Tebliğin;

- "4.1. Kapsam ve Tutar" başlıklı bölümünde, "*Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.*

Bu kapsamda örneğin;

- *Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,*

- *Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,*

- *İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.*",

- "4.1.2. Kısım Kısım Yapılan Tahsilat ve Ödemeler" başlıklı bölümünde ise, "*Tahsilat ve ödemeye konu işlem tutarının tevsik zorunluluğu kapsamında bu Tebliğin (4.1.) bölümünde belirlenen haddi aşması*

halinde, bedelin farklı tarihlerde kısım kısım ödenmesinde işlemin toplam tutarı dikkate alınacak ve her bir tahsilat ve ödeme, tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla gerçekleştirilecektir.

Örnek: Serbest meslek erbabı (C), (D) A.Ş.'ye bir yıl süreyle vereceği hizmet karşılığında 12.000 TL alacaktır. Aralarındaki anlaşma gereği (D) A.Ş., hizmet bedelini 1.000 TL'lik taksitler halinde ödeyecektir. Bu durumda serbest meslek makbuzunun, taksitlerin ödendiği tarihlerde 1.000 TL üzerinden düzenlenmesi tevsik zorunluluğunu ortadan kaldırmayacak, sözleşmenin toplam tutarı belirlenen haddi aştığından kısım kısım yapılan her bir tahsilat ve ödeme de aracı finansal kurumlar kanalıyla tevsik edilecektir.

Söz konusu tahsilat ve ödemelerde tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda serbest meslek erbabı (C) ile (D) A. Ş.'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, bedelinin 7.000 TL'yi aşacağı tedavi sürecinin başında tespit edilebilen tedavi hizmetine ilişkin avans mahiyetindeki tahsilatlarınızın aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

Ancak, tedavi sürecinin başında bedelinin bahse konu tutarı aşacağı öngörülememekle birlikte, tedavi sürecinin devamında, verilen ilave hizmetlere bağlı olarak tedavi hizmet bedelinin bahse konu tutarı aştığı durumlarda, bedelin söz konusu tutarı aşacağına anlaşıldığı tarihten sonraki tahsilatlarınızın, her biri işlem bazında belirlenen haddin altında kalsa bile, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması icap etmektedir.

Öte yandan, tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması zorunluluğuna uyulmaması veya muvazaa olarak değerlendirilebilecek mahiyette işlem tesis edildiğinin anlaşılması halinde ilgililere 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan cezaların tatbik edileceği tabiidir.

2) Mezkûr Kanunun 219 uncu maddesi, "Muameleler defterlere zamanında kaydedilir. Şöyle ki;

a) Muamelelerin işin hacmine ve icabına uygun olarak muhasebenin intizam ve vuzuhunu bozmayacak bir zaman zarfında kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtların on günden fazla geciktirilmesi caiz değildir.

b) Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan mazbut vesikalara dayanarak yürüten müesseselerde, muamelelerin bunlara işlenmesi deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, muamelelerin esas defterlere 45 günden daha geç intikal ettirilmesine cevaz vermez..." hükümlerine amirdir.

Dolayısıyla, belge düzenleme tarihinden önce avans olarak gerçekleştirilen tahsilatların mezkûr maddede öngörülen süreler dâhilinde kayıtlara alınması, bu bakımdan söz konusu işlemlerin kayıtlara alınmasında

nihai iş bedelinin kesinleşmesinin beklenmemesi gerektiği, aksi halde 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan cezaların tatbik edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026